

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (kümnes koda)

15. juuni 2023*

Eelotsusetaotlus – Tolliliit – Ühine tollitariifistik – Kaupade klassifitseerimine –
Kombineeritud nomenklatuur – Rubriigid 1511 ja 1517 – Palmiõli, rafineeritud, pleegitatud ja
lõhnatustatud – Toote konsistentsi analüüsimiseks ette nähtud meetodi puudumine

Kohtuasjas C-292/22,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Administrativen sad – Varna (Varna esimese astme kohus,
Bulgaaria) 19. aprilli 2022. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse
4. mail 2022, menetluses

Teritorialna direktsia Mitnitsa Varna

versus

„NOVA TARGOVSKA KOMPANIA 2004“ AD,

menetluses osales:

Okrazhna prokuratura – Varna,

EUROOPA KOHUS (kümnes koda),

koosseisus: koja president D. Gratsias (ettekandja) ning kohtunikud M. Ilešič ja I. Jarukaitis,

kohtujurist: M. Campos Sánchez-Bordona,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikku menetlust,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

- Teritorialna direktsia Mitnitsa Varna, esindaja: Y. Kulev,
- Bulgaaria valitsus, esindajad: T. Mitova ja L. Zaharieva,
- Euroopa Komisjon, esindajad: D. Drambozova ja M. Salyková,

* Kohtumenetluse keel: bulgaaria.

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi ettepanekuta,

on teinud järgmise

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlused käsitlevad küsimust, kuidas tõlgendada nõukogu 23. juuli 1987. aasta määruse (EMÜ) nr 2658/87 tariifi- ja statistikanomenklatuuri ning ühise tollitariifistiku kohta (EÜT 1987, L 256, lk 1; ELT eriväljaanne 02/02, lk 382) I lisas – redaktsioonides, mis tulenevad komisjoni 11. oktoobri 2018. aasta rakendusmäärusest (EL) 2018/1602 (ELT 2018, L 273, lk 1) ja komisjoni 9. oktoobri 2019. aasta rakendusmäärusest (EL) 2019/1776 (ELT 2019, L 280, lk 1) – sisalduva kombineeritud nomenklatuuri (edaspidi „KN“) tariifirubriike 1511 ja 1517.
- 2 Taotlus on esitatud Teritorialna direksia Mitnitsa Varna (Varna piirkondlik tolliasutus, Bulgaaria; edaspidi „toll“) ja „Nova Targovska kompania 2004“ AD (edaspidi „NTK 2004“) vahelises kohtuvaidluses otsuse üle, millega määrati NTK 2004-le tollipettuse eest rahatrahv põhjusel, et selle äriühingu poolt 2019. aasta aprillis ja 2020. aasta septembris imporditud ja deklareeritud kaupade tariifne klassifikatsioon oli vale.

Õiguslik raamistik

HS

- 3 Kaupade kirjeldamise ja kodeerimise harmoneeritud süsteem (edaspidi „HS“) kehtestati Brüsselis 14. juunil 1983. aastal Maailma Tolliorganisatsiooni (WCO) raames sõlmitud rahvusvahelise kaupade kirjeldamise ja kodeerimise harmoneeritud süsteemi konventsiooniga ning see kiideti Euroopa Majandusühenduse nimel koos selle 24. juuni 1986. aasta muutmisprotokolliga heaks nõukogu 7. aprilli 1987. aasta otsusega 87/369/EMÜ (EÜT 1987, L 198, lk 1; ELT eriväljaanne 02/02, lk 288).
- 4 WCO töötab vastavalt selle konventsiooni sätetele välja HSi selgitavad märkused.
- 5 Nimetatud konventsiooni artikli 3 lõike 1 punkti a kohaselt kohustuvad konventsiooniosalised tagama, et nende tollitariifi- ja statistikanomenklatuurid on HSiga kooskõlas esiteks seeläbi, et kasutatakse kõiki HSi rubriike ja alamrubriike ilma täienduste või muudatusteta ning nende vastavate arvkodeidega; teiseks seeläbi, et kasutatakse „HSi üldiseid tõlgendamisreegleid“ ning kõiki märkusi jaotise, grupi ja alamrubriigi kohta ega muudeta nende kohaldamisala, ning kolmandaks seeläbi, et järgitakse HSi numeratsiooni.
- 6 HSi III jaotis pealkirjaga „Loomsed ja taimsed rasvad ja õlid ning nende lõhustamissaadused; töödeldud toidurasvad; loomsed ja taimsed vahad“ sisaldab sama pealkirja kandvat gruppi 15.
- 7 HSi rubriik 1511 „Palmiõli ja selle fraktsioonid, rafineeritud või rafineerimata, kuid keemiliselt modifitseerimata“ sisaldab järgmisi alamrubriike:

„1511.10 – toorõli

1511.90 – muud“.

- 8 Seda rubriiki käsitlevas selgitavas märkuses on märgitud:

„Palmiõli on taimerask, mida saadakse õlipalmide viljade massist. [...] Õlisid saadakse ekstraheerimise või pressimise teel ja need võivad olla erineva värvusega olenevalt nende seisundist ja sellest, kas need on rafineeritud. Neid saab eristada palmi tuuma õlidest (rubriik 1513), mis saadakse samadest õlipalmidest, selle poolest, et neil on väga kõrge palm- ja oleiinhappe sisaldus.

Palmiõli kasutatakse seepide, küünalde, kosmeetika- ja tualetitoodete tootmiseks, määrdeainena, tinaga kuumkastmisega katmisel, jootevedelikuna jne. Rafineeritud palmiõli kasutatakse toidukaubana, näiteks praadimisrasvana ja margariini tootmisel.

[...]“.

- 9 HSi rubriik 1516 „Loomsed või taimsed rasvad ja õlid ja nende fraktsioonid, osaliselt või täielikult hüdrogeenitud, esterdatud, ümberesterdatud või elaidiseeritud, rafineeritud või rafineerimata, kuid muul viisil edasi töötlemata“ sisaldab järgmisi alamrubriike:

„1516.10 – loomsed rasvad ja õlid ning nende fraktsioonid

1516.20 – taimsed rasvad ja õlid ning nende fraktsioonid“.

- 10 HSi rubriik 1517 „Margariin; söödavad segud või valmistised loomsetest või taimsetest rasvadest või õlidest, või selle grupi erinevate rasvade või õlide fraktsioonidest, v.a rubriigi 1516 toidurasvadest või -õlidest või nende fraktsioonidest“ sisaldab järgmisi alamrubriike:

„1517.10 – margariin, v.a vedel margariin

1517.90 – muud“.

- 11 HSi rubriigi 1517 selgitav märkus on sõnastatud järgmiselt:

„Sellesse rubriiki kuuluvad margariin ja teised söögiks kasutatavad segud ja valmistised loomsetest ja taimeraskvadest või sellesse gruppi kuuluvate erinevate rasvade ja õlide fraktsioonidest, muud kui rubriiki 1516 kuuluvad. Need on tavalised vedelad või tahked segud või valmistised:

- 1) erinevatest loomsetest rasvadest või õlidest või nende fraktsioonidest;
- 2) erinevatest taimsetest rasvadest või õlidest või nende fraktsioonidest;
- 3) Kahest või enamast loomsetest või taimsetest rasvadest või õlidest või nende fraktsioonidest.

Sellesse rubriiki kuuluvaid tooteid, rasvu või õlisid, mis võivad olla eelnevalt hüdrogeenitud, võib töödelda emulgeerimise (näiteks kooritud piimaga), vispeldamise, tekstureerimise (kristallilise struktuuri või tekstuuri modifitseerimine) jne teel ja need võivad sisaldada vähesel hulgal lisatud letsitiini, tärklisi, värvaineid, maitseaineid, vitamiine, võid või muud piimarasva [...]

Sellesse rubriiki kuuluvad ka ainult ühest kas hüdrogeenitud või hüdrogeenimata rasvast või õlist (või selle fraktsioonidest) tehtud söödavad valmistised, mis on saadud kas emulgeerimise, vispeldamise, tekstureerimise jne teel.

Sellesse rubriiki kuuluvad hüdrogeenitud, molekulisiseselt esterdatud, taasesterdatud või elaidiseeritud rasvad ja õlid või nende fraktsioonid, kui modifitseeritud on mitu rasva või õli.

Peamised selle grupi tooted on:

- A) Margariin (v.a vedel margariin), mis on plastiline mass, tavaliselt kollakas, mida saadakse loomse või taimse päritoluga rasvadest või õlidest või nende rasvade või õlide segudest. Ta on „vesi õlis“ tüüpi emulsioon, mis on üldiselt valmistatud nii, et ta sarnaneks võiga väljanägemise, välimuse, konsistentsi, värvi jne poolest.
- B) Söödavad segud ja valmistised loomsetest ja taimerarasvadest ja nende fraktsioonidest või sellesse gruppi kuuluvate erinevate rasvade ja õlide fraktsioonidest, muud kui rubriiki 1516 kuuluvad; näiteks searasva analoog, vedel margariin ja kondiitrirasvad (toodetud tekstureeritud õlidest või rasvadest).

[...]

Sellesse rubriiki ei kuulu lihtsalt rafineeritud edasiselt töötlemata rasvad ja õlid; need jäävad klassifitseerituks neile vastavatesse rubriikidesse isegi siis, kui need on pakendatud jaemüügiks. [...]“.

Liidu õigus

Määrus (EL) nr 952/2013

- 12 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. oktoobri 2013. aasta määruse (EL) nr 952/2013, millega kehtestatakse liidu tolliseadustik (ELT 2013, L 269, lk 1), artiklis 57 „Kauba tariifne klassifitseerimine“ on sätestatud:

„1. Ühise tollitariifistiku kohaldamisel seisneb kauba tariifne klassifitseerimine [KNi] alamrubriigi või madalama alajaotise kindlaksmääramises, mille alla kõnealune kaup klassifitseeritakse.

2. Mittetariifsete meetmete kohaldamisel seisneb kauba tariifne klassifitseerimine [KNi] või liidu õigusaktiga loodud ning täielikult või osaliselt [KNil] põhineva või sellesse täiendavaid alajaotisi lisava muu nomenklatuuri alamrubriigi või madalama alajaotise kindlaksmääramises, mille alla kõnealune kaup klassifitseeritakse.

3. Lõigete 1 ja 2 kohaselt kindlaks määratud alamrubriiki või madalamat alajaotist kasutatakse asjaomase alamrubriigiga seotud meetmete kohaldamiseks.

4. Komisjon võib vastu võtta meetmeid kauba tariifse klassifikatsiooni määramiseks kooskõlas lõigetega 1 ja 2.“

KN

- 13 Nagu nähtub määruse nr 2658/87, mida on muudetud nõukogu 31. jaanuari 2000. aasta määrusega (EÜ) nr 254/2000 (EÜT 2000, L 28, lk 16; ELT eriväljaanne 02/09, lk 357) (edaspidi „määrus nr 2658/87“), artikli 1 lõikest 1, reguleerib komisjoni kehtestatud KN Euroopa Liitu imporditava kauba tariifset klassifitseerimist. Vastavalt määruse nr 2658/87 artikli 3 lõikele 1 on KNi üle võetud HSi rubriigid ja kuuekohalised alamrubriigid, ainult seitsmes ja kaheksas number tähistavad KNi enda alljaotisi.
- 14 Määruse nr 2658/87 artikli 12 lõike 1 kohaselt võtab komisjon igal aastal määruse vormis vastu KNi täieliku redaktsiooni koos maksumääradega vastavalt artiklile 1, nagu see tuleneb Euroopa Liidu Nõukogu või komisjoni vastu võetud meetmetest. See määrus avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas* hiljemalt 31. oktoobril ja seda kohaldatakse alates järgneva aasta 1. jaanuarist.
- 15 Rakendusmäärused 2018/1602 ja 2019/1776 võeti vastu selle sätte alusel. Kummagi rakendusmäärusega muudeti KNi alates vastavalt 1. jaanuarist 2019 ja 1. jaanuarist 2020. Selle nomenklatuuri põhikohtuasjas asjakohaste sätete sõnastus jäi siiski muutumatuks.
- 16 Nimetatud rakendusmääruste I lisa esimese osa I jao A osas sisalduvates KNi klassifitseerimise üldreeglites on kirjas:

„Kaupade klassifitseerimine [KNi] toimub järgmiste põhimõtete kohaselt.

1. Jaotiste, kaubagruppide ja alamgruppide nimetused on antud suunaval eesmärgil; ametlik klassifitseerimine peab toimuma lähtuvalt rubriikide kirjeldustest ja vastavate jaotiste ja gruppide märkustest ning alljärgnevatest sätetest tingimusel, et need rubriigid või märkused ei näe ette muud.

2. [...]

b) Iga viidet rubriigis mingile materjalile või ainele tuleb vaadelda kehtivana ka selle materjali või aine segu või ühendi kohta teiste materjalide või ainetega. Mis tahes viidet mingist materjalist või aineest kaubale tuleb vaadelda viitena kaupadele, mis täielikult või osaliselt koosnevad sellest materjalist või aineest. Rohkem kui ühest materjalist või aineest koosnevaid kaupu klassifitseeritakse reegli 3 kohaselt.

3. Kui reegli 2 punkti b kohaldamisel või mõnel muul põhjusel kaup osutub esmapilgul klassifitseeritavaks kahte või enamasse rubriiki, toimub klassifitseerimine järgmiselt.

a) kaupa täpsemalt kirjeldav rubriik on eelistatud üldisemat kirjeldust sisaldavate rubriikide ees. [...]“.

- 17 I lisa teises osas „Tollimaksude loend“ asub III jaotis „Loomsed ja taimsed rasvad ja õlid ning nende lõhustamissaadused; töödeldud toidurasvad; loomsed ja taimsed vahad“. Selles jaotises on grupp 15 „Loomsed ja taimsed rasvad ja õlid ning nende lõhustamissaadused; töödeldud toidurasvad; loomsed ja taimsed vahad“. Selle grupi lisamärkuse 1 kohaselt:

„Alamrubriikides [...] 1511 10, [...]:

- a) pressimisega saadud vedelaid või tahkeid mittelenduvaid taimeõlisisid käsitatakse toorõlidenä, kui nad ei ole allutatud muudele töötlemisprotsessidele kui:
- dekantatsioon normaalse ajavahemiku piires,
 - tsentrifuugimine või filtreerimine tingimusel, et õlide eraldamiseks nende tahketest koostisosadest kasutati ainult mehaanilist jõudu, nagu survet, raskus- või tsentrifugaaljõudu, ent mitte adsorptsioonifiltreerimist või mis tahes muud füüsikalist või keemilist protsessi;
- b) ekstraheerimisega saadud vedelaid või tahkeid mittelenduvaid taimeõlisisid käsitatakse jätkuvalt „toorõlidenä“, kui neid ei saa ei värvi, lõhna, maitse ega ka tuntud spetsiaalsete analüütiliste omaduste põhjal eristada pressimisega saadud taimsetest õlidest ja rasvadest;

[...]“.

- 18 Grupp 15 sisaldab järgmisi rubriike:

„CN-kood	Kauba kirjeldus
[...]	
1511	Palmiõli ja selle fraktsioonid, rafineeritud või rafineerimata, kuid keemiliselt modifitseerimata:
1511 10	– toorõli:
1511 10 10	– – kasutamiseks tehnilisel otstarbel või tööstusliku toorainena, v.a toiduainete tootmiseks
1511 10 90	– – muud
1511 90	– muud:
	– – tahked fraktsioonid:
1511 90 11	– – – kontaktpakendis netomassiga kuni 1 kg
1511 90 19	– – – muud
	– – muud:
1511 90 91	– – – kasutamiseks tehnilisel otstarbel või tööstusliku toorainena, v.a toiduainete tootmiseks
1511 90 99	– – – muud
[...]	

1516	Loomsed või taimsed rasvad või õlid ja nende fraktsioonid, osaliselt või täielikult hüdrogeenitud, esterdatud, ümberesterdatud või elaidiseeritud, rafineeritud või rafineerimata, kuid edasi töötlemata:
[...]	
1517	Margariin; söödavad segud või valmistised loomsetest või taimsetest rasvadest või õlidest või selle grupi erinevate rasvade või õlide fraktsioonidest, v.a rubriigi 1516 toidurasvadest või -õlidest ning nende fraktsioonidest:
1517 10	– margariin, v.a vedel margariin:
1517 10 10	– piimarasvade sisaldusega üle 10%, kuid mitte üle 15% massist
1517 10 90	– – muud
1517 90	– muud:
1517 90 10	– – piimarasvade sisaldusega üle 10%, kuid mitte üle 15% massist
	– – muud:
1517 90 91	– – – mittelenduvate taimeõlide vedelad segud
1517 90 93	– – – toidusegud või valmistised, mida võib kasutada vormimäärdena
1517 90 99	– – – muud
[...]“.	

Bulgaaria õigus

- 19 Tolliseaduse (zakon za mitnitsite) (DV nr 15, 6.2.1998) põhikohtuasjas kohaldatavas redaktsioonis on artiklis 234 sätestatud:

„1) Isikut, kes hoiab kõrvale või püüab kõrvale hoida:

1. tollivõla või muude tolli kogutavate maksude täielikust või osalisest tasumisest või nende eest tagatise andmisest või
2. kaupade impordi või ekspordi suhtes kehtestatud keeldudest või piirangutest või kaubanduspoliitiliste meetmete kohaldamisest, karistatakse tollipettuse eest.

2) Tollipettuse eest karistatakse füüsilisi isikuid rahatrahviga, juriidilisi isikuid ja füüsilisest isikust ettevõtjaid rahalise karistusega, mille suurus on 100% kuni 200% järgmistest summadest:

1. kui tegemist on lõike 1 punktis 1 nimetatud rikkumistega [...], tasumata jäänud riigi avalik-õiguslike nõuete summa“.

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

- 20 Varna Zapadi (Bulgaaria) sadamasse saabus 8. aprillil 2019 Türgist kaheksa Louis Dreyfus Company Asia Pte. Ltd. eksporditud konteinerit, mille saaja oli NTK 2004. Tollideklaratsiooni kohaselt oli tegemist „palmiõliga MP 36-39 CA20 – 20kg neto pappkarpides“, mis kuulub TARIC-koodi 1511 90 99 00 alla, mille suhtes kohaldatav imporditollimaksu määr on 9%.
- 21 28. septembril 2020 saabusid samasse sadamaterminali viis sama päritoluga konteinerit, millel oli sama eksportija ja sama saaja, ning nende kohta esitati tollideklaratsioon, milles oli märgitud eelmises punktis osutatud tariifialamrubriik. Pädev toll kontrollis ja võttis kõnealusest kaubast proovi, mida kontrollis Tsentralna mitnicheska laboratoria (kesktollilabor, Bulgaaria; edaspidi „LCD“).
- 22 LCD esitas 7. jaanuaril 2021 aruande, milles ta märkis, et kasutatud meetodika kohaselt oli prooviks võetud kaup „valmistis palmiõlist“ (*palmshortening*), see tähendab eranditult palmiõlist või selle fraktsioonidest koosnev, keemiliselt modifitseerimata, kuid tekstureerimise teel saadud valmistis kasutamiseks toidus, näiteks tainastes.
- 23 Nende tunnuste põhjal otsustas toll, et kõnealune kaup tuleb klassifitseerida alamrubriiki 1517 90 99 ja selle suhtes tuleb seega kohaldada 16% tollimaksu määr, kuna lisaks rafineerimisele on seda täiendavalt töödeldud, et modifitseerida kristallilist struktuuri, kasutades HSi selgitavates märkustes seoses rubriigiga 1517 spetsiaalselt nimetatud tekstureerimise meetodit.
- 24 See toll leidis lisaks, et LCD ekspertiisi tulemused kehtivad ka 8. aprillil 2019 deklareeritud kauba kohta, kuna see kaup oli identne 28. septembril 2020 deklareeritud kaubaga. Toll määras oma 20. mai 2021. aasta otsusega tolliseaduse (põhikohtuasjas kohaldatavas redaktsioonis) artikli 234 alusel NTK 2004-le rahatrahvi 17895,95 Bulgaaria leevi (BGN) (ligikaudu 9153 eurot), mis moodustas 100% tasumata tollimaksust.
- 25 Rayonen sad Devnia (Devnia rajoonikohus, Bulgaaria), kellele NTK 2004 esitas kaebuse, tühistas 3. detsembri 2021. aasta kohtuotsusega 20. mai 2021. aasta otsuse põhjendusel, et tollipettus ei olnud tõendatud. See kohus leidis muu hulgas, et ei ole tõendatud, et LCD kasutatud meetodika oli ametlikult kinnitatud ja et see otsus põhines ekslikult HSi selgitavatel märkustel, mis viitavad tekstureerimise meetodile, kuna need märkused ei ole siduvad.
- 26 Toll esitas selle kohtuotsuse peale apellatsioonkaebuse eelotsusetaotluse esitanud kohtule, kes lahendab asja viimase astmena.
- 27 See kohus märgib, et Bulgaaria kohtud on teinud „valmistise palmiõlist“ (*palmshortening*) tariifse klassifitseerimise osas lahknevaid lahendusi. Mõned neist on kinnitanud otsuseid, millega toll klassifitseeris selle kauba ümber rubriiki 1517, samas kui teised tühistasid analoogsed ümberklassifitseerimise otsused muu hulgas põhjusel, et „tekstureerimise“ meetodit on mainitud üksnes HSi selgitavates märkustes, mis ei saa muuta KNi ulatust.
- 28 NTK 2004 on seisukohal, et kuna kõnealust kaupa on töödeldud füüsikaliste meetoditega, mis ei ole muutnud selle keemilist koostist, siis kuulub see rubriiki 1511. Tolle sõnul on see kaup „tekstureeritud“, st et see on läbinud täiendava töötlemise, mis muudab selle kristallilist struktuuri, ning tuleb seega klassifitseerida rubriiki 1517.

- 29 Eelotsusetaotluse esitanud kohus märgib, et kõnealuse kauba tootja kirjeldas seda 2019. aasta veebruaris väljastatud sertifikaatides kui „palmiõlist valmistatud tekstureeritud palmirasva“. NTK 2004 aga väidab, et mõistet „tekstureeritud“ kasutatakse üksnes selleks, et selgelt eristada rafineeritud ja kastidesse pakendatud palmiõli, millega on tegemist käesolevas asjas kõne all oleva kauba puhul, sama liiki rafineeritud õlist, mis on pakendamata ja mis kujutab endast toorainet eriomaste hüdrogeenitud rasvade ja margariinide valmistamiseks, ning toorest rafineerimata palmiõlist. Iga rafineeritud õli läbib teatava tekstureerimise, mis on rafineerimis- ja pakendamisprotsessi lahutamatu osa, kuid see ei muuda toodet rubriigi 1517 tähenduses „tekstureerituks“. Nimelt viitab see seisukoht selgelt hilisemale keemilisele töötlemisele, et saavutada teatavad täiendavad struktuuriomadused. NTK 2004 väidab, et isegi kui kõnealust kaupa on selle kristallilise struktuuri modifitseerimiseks täiendavalt töödeldud, ei kujuta selline „tekstureerimine“ endast keemilist töötlemist.
- 30 Eelotsusetaotluse esitanud kohus märgib siiski, et LCD aruandest nähtub, et rafineeritud, pleegitatud ja desodoreeritud palmiõli suhtes kasutatakse muid tehnoloogilisi töotlusi, mis võivad hõlmata selle õli tahkete ja vedelate fraktsioonide eraldamist, nende hilisemat segamist erinevas vahekorras ja „plastifitseerimise eesmärgil toimuvat lõpptöötlust (tekstureerimine), milleks kasutatakse kristallilist struktuuri modifitseerivat kristallisatsioonit“. Selle aruande kohaselt oli kõnealusest kaubast võetud proovi „konsistents oluliselt muutunud“, mis tõendab, et see kaup on läbinud „tema kristallilist struktuuri modifitseeriva lõpptöötlust, mida nimetatakse „tekstureerimiseks““.
- 31 NTK 2004 väidab, et LCD-l ei olnud tunnustust teha analüüsi selle meetodi kohaselt, mida ka kasutas ja mille teaduslik väärtus on Bulgaaria kohtutes teistes kohtuasjades vaidlustatud. Eelotsusetaotluse esitanud kohus märgib, et ei KN, KNi selgitavad märkused ega HSi selgitavad märkused ei näe ette norme, meetodeid, kriteeriume ega näitajaid palmiõli konsistentsi analüüsimiseks, mis muudab LCD järelduste objektiivsuse ja kehtivuse nõuetekohase hindamise objektiivselt võimatuks.
- 32 Neil asjaoludel otsustas Administrativen sad – Varna (Varna esimese astme kohus, Bulgaaria) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:
1. Millistest kriteeriumidest tuleb lähtuda otsustamisel, kas põhikohtuasjas kõne all olev kaup, nimelt rafineeritud, pleegitatud ja desodoreeritud palmiõli kaubandusliku nimetusega PALM FAT MP 36-39, mille tehnoloogilise valmistamise käigus on „segamiseks, filtreerimiseks, jahutamiseks, tempereerimiseks ja pakendamiseks“ kasutatud üksnes füüsikalisi meetodeid, mis toodet keemiliselt ei modifitseerinud, tuleb klassifitseerida KNi grupi 15 rubriiki 1511 või rubriiki 1517?
 2. Milline tähendus on mõistel „tekstureerimine“, millega on kirjeldatud meetodit, mida kasutades on saadud tooted, mille kohta on [HS]i selgitavates märkustes rubriigi 1517 kohta kasutatud nimetust „valmistised“ (*shortenings*)?
 3. Kas asjaolu, et „palmiõli ja selle fraktsioonid, rafineeritud või rafineerimata, kuid keemiliselt modifitseerimata“ on läbinud „tekstureerimise“, on piisav põhjus, et jätta kõnealune kaup rubriiki 1511 klassifitseerimata?

4. Kas seetõttu, et KNis, KNi selgitavates märkustes ja HSi selgitavates märkustes ei ole sätestatud norme, meetodeid, kriteeriume ega ligikaudseid väärtusi palmiõli konsistentsi analüüsimiseks ja palmiõli „tekstureerimise“ tõendamiseks, võivad pädevad tolliasutused selleks, et tuvastada, kas kaup kuulub rubriiki 1511 või rubriiki 1517, töötada penetratsiooni kaudu toimunud rasvade tekstureerimise tõendamiseks ise välja ja kasutada analüütilisi meetodeid, nagu [põhikohtuasjas] RAP 66, versioon 02/17.11.2020, mis põhineb ametlikult avaldatud meetodil AOCS Cs 16-[60]?

Kui see ei ole lubatav, siis milliste normide, meetodite, kriteeriumide ja ligikaudsete väärtuste alusel võib toodet hinnata, et tõendada, et seda on tekstureeritud ja et toode on „valmistis palmiõlist“ (*palmshortening*)?

5. Kas [KNi] tuleb tõlgendada nii, et „valmististeks“ (*shortenings*) nimetatud tooteid, mis on saadud rafineeritud palmiõlist tekstureerimise teel, tuleb klassifitseerida KNi rubriiki 1517 ja eelkõige alamrubriiki 1517 90 99?“

Eelotsuse küsimuste analüüs

- 33 Alustuseks tuleb meenutada, et kui Euroopa Kohtule esitatakse eelotsusetaotlus tariifse klassifitseerimise küsimuses, on tema ülesanne selle asemel, et ise kõnealune toode klassifitseerida, selgitada pigem eelotsusetaotluse esitanud kohtule neid kriteeriume, mille kohaldamine võimaldab viimasel need tooted õigesti KNi klassifitseerida. Klassifitseeritakse puhtfaktilise hinnangu alusel, mida Euroopa Kohus ei ole pädev andma eelotsusetaotluse alusel (9. märtsi 2023. aasta kohtuotsus SOMEO, C-725/21, EU:C:2023:194, punkt 27 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 34 Seega peab asjaomase kauba klassifitseerima eelotsusetaotluse esitanud kohus, võttes arvesse Euroopa Kohtu antud vastuseid.
- 35 Lisaks tuleb märkida, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt on ETL artiklis 267 sätestatud liikmesriigi kohtute ja Euroopa Kohtu vahelises koostöömenetluses Euroopa Kohtu ülesanne anda liikmesriigi kohtule tarvilik vastus, mis võimaldab viimasel poolelioleva kohtuasja lahendada. Seda arvestades tuleb Euroopa Kohtul esitatud küsimused vajaduse korral ümber sõnastada (3. juuni 2021. aasta kohtuotsus BalevBio, C-76/20, EU:C:2021:441, punkt 51 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 36 Käesoleval juhul nähtub eelotsusetaotlusest, et eelotsusetaotluse esitanud kohus küsib Euroopa Kohtult esiteks oma esimese kuni kolmanda ja viienda küsimusega, kuidas tõlgendada KNi rubriike 1511 ja 1517 kõnealuse kauba tariifsel klassifitseerimisel, ning teiseks palub ta oma neljanda küsimusega Euroopa Kohtul täpsustada, kas juhul, kui puuduvad õiguslikud meetodid ja kriteeriumid sellise toote konsistentsi analüüsimiseks, nagu on kõne all käesolevas asjas, et tõendada selle töötlemist tekstureerimise teel, on tolliasutustel lubatud välja töötada ja kohaldada oma analüüsimenetlusi.

Esimene kuni kolmas ja viies küsimus

- 37 Esimese kuni kolmanda ja viienda küsimusega, mida tuleb analüüsida koos, soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas KNi tuleb tõlgendada nii, et kaup, mida tootja kirjeldab kui „tekstureeritud palmiõli“, kuulub selle nomenklatuuri rubriiki 1511 või rubriiki 1517.
- 38 KNi tõlgendamise üldreegli 1 kohaselt toimub kaupade klassifitseerimine lähtuvalt selle nomenklatuuri rubriikide kirjeldustest ning jaotiste ja gruppide märkustest. Õiguskindluse ja kontrolli lihtsuse huvides tuleb kauba tariifse klassifitseerimise seisukohast määravat kriteeriumi otsida tavaliselt kauba objektiivsete tunnuste ja omaduste hulgast nii, nagu need on määratletud nimetatud nomenklatuuri rubriigi kirjelduses ning vastavate jaotiste ja gruppide märkustes (9. märtsi 2023. aasta kohtuotsus SOMEO, C-725/21, EU:C:2023:194, punkt 28 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 39 Mis puudutab HSi ja KNi selgitavaid märkusi, siis Euroopa Kohus on korduvalt otsustanud, et vaatamata sellele, et HSi ja KNi selgitavad märkused ei ole siduvad, on need olulised vahendid ühise tollitariifistiku ühetaolise kohaldamise tagamiseks ja annavad sellistena arvestatavaid juhiseid selle tõlgendamiseks (9. märtsi 2023. aasta kohtuotsus SOMEO, C-725/21, EU:C:2023:194, punkt 29 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 40 KNi rubriik 1511 hõlmab selle sõnastuse kohaselt „palmiõli ja selle fraktsioone, rafineeritud või rafineerimata, kuid keemiliselt modifitseerimata“.
- 41 Sellega seoses tuleb märkida, et HSi rubriigi 1511 kohta käivast HSi selgitavast märkusest, mille sõnastus on identne KNi rubriigi 1511 selgitava märkuse sõnastusega, nähtub, et palmiõli kasutatakse mitmel otstarbel, ja kui see on rafineeritud, siis kasutatakse seda toidus, näiteks praadimisrasvana ja margariini tootmisel.
- 42 Mis puudutab KNi rubriiki 1517, siis kuuluvad sellesse lisaks „margariinile“ ka „söödavad segud või valmistised loomsetest või taimsetest rasvadest või õlidest või selle grupi erinevate rasvade või õlide fraktsioonidest, v.a rubriigi 1516 toidurasvadest või -õlidest ning nende fraktsioonidest“, ehk välja arvatud „loomsed või taimsed rasvad või õlid ja nende fraktsioonid, osaliselt või täielikult hüdrogeenitud, esterdatud, ümberesterdatud või elaidiseeritud, rafineeritud või rafineerimata, kuid edasi töötlemata“.
- 43 Ühelt poolt nähtub HSi rubriigi 1517 kohta käivast HSi selgitavast märkusest, mille sõnastus on identne KNi rubriiki 1517 puudutava selgitava märkuse sõnastusega, et sellesse rubriiki kuuluvad muu hulgas tooted, „mille rasvu või õlised, mis võivad olla eelnevalt hüdrogeenitud, võib töödelda emulgeerimise [...], vispeldamise, tekstureerimise [...] jne teel“. Mis puudutab täpsemalt mõistet „tekstureerimine“, siis on see nimetatud HSi selgitavas märkuses määratletud kui „kristallilise struktuuri või tekstuuri modifitseerimine“. Lisaks on selles täpsustatud, et nimetatud rubriik hõlmab ka ainult ühest kas hüdrogeenitud või hüdrogeenimata rasvast või õlist tehtud valmistised, mida on töödeldud selles selgitavas märkuses ammendavalt loetletud meetodite abil. Selles selgitavas märkuses on rubriigi 1517 „peamiste toodete“ hulgas sõnaselgelt nimetatud tooteid, mida nimetatakse „valmististeks“ (*shortenings*) ja mida selle märkuse kohaselt „toodetakse tekstureeritud õlidest või rasvadest“. Lõpuks on seal täpsustatud, et „[s]ellesse rubriiki ei kuulu lihtsalt rafineeritud edasiselt töötlemata rasvad ja õlid; need jäävad klassifitseerituks neile vastavatesse rubriikidesse isegi siis, kui need on pakendatud jaemüügiks“.

- 44 Sellest tuleb järeldada, et rubriiki 1517 kuuluda võivate kaupade põhiomadus on, et tegemist on „segudega“, st toodetega, mis on saadud rasva- ja/või õlisegudest, või „valmististega“, st ühest rasvast või õlist toodetud tooted, mida on töödeldud meetodite abil, mis on näitlikult loetletud HSi selgitavates märkustes. Tuleb tõdeda, et miski KNis ega KNi või HSi selgitavates märkustes ei viita sellele, et selleks, et segu või valmistis kuuluks rubriiki 1517, peab see olema läbinud töötlemise, mis toob kaasa toodete või koostisosa keemilise muutuse.
- 45 Teiselt poolt hõlmab rubriik 1511 nii toorpalmiõli ja selle fraktsioone kui ka rafineeritud palmiõli ja selle fraktsioone, kuid ei hõlma keemiliselt modifitseerimata fraktsioone. Seega ei saa sellesse rubriiki kuuluda palmiõlid, mida on töödeldud muul viisil kui rafineerimine. Sellega seoses ei oma tähtsust küsimus, kas neid tooteid on sellise töötlemise tõttu keemiliselt modifitseeritud.
- 46 Seega piisab selleks, et välistada kõnealuste toodete klassifitseerimine rubriiki 1511, sellest, kui teha kindlaks, kas neid tooteid on töödeldud mis tahes muul viisil kui rafineerimine, nt tekstureerimine, mis HSi selgitavate märkuste kohaselt seisneb asjaomase toote kristallilise tekstuuri või struktuuri modifitseerimises.
- 47 Eelotsusetaotlusest nähtub, et vaidlusalune toode on rafineeritud, pleegitatud ja desodoreeritud palmiõli, välja arvatud juhul, kui eelotsusetaotluse esitanud kohtu käsutuses olevatest faktilistest asjaoludest, mida tal tuleb hinnata, tuleneb teisiti. Nagu märgib eelotsusetaotluse esitanud kohus, nähtub lisaks selle õli tootja esitatud sertifikaatidest, et see õli on „tekstureeritud“. Lisaks tuleb eelotsusetaotlusest järeldada, et NTK 2004 ei vaidle põhikohtuasjas vastu sellele, et seda toodet võidi töödelda muul viisil kui rafineerimine. Ta rõhutab sellega seoses ühelt poolt asjaolu, et kõik rafineeritud õlid läbivad teatavad tekstureerimisprotsessi etapid, mis moodustavad rafineerimise ja pakendamise lahutamatu osa, ning teiselt poolt asjaolu, et seda toodet ei ole üldse keemiliselt modifitseeritud, millest tema sõnul piisab, et põhjendada selle klassifitseerimist rubriiki 1511 ja välistada selle klassifitseerimine rubriiki 1517.
- 48 Eeltoodut arvestades tuleb asuda seisukohale, et toode, millel on sellised objektiivsed tunnused ja omadused, nagu on kõne all põhikohtuasjas, võib kuuluda rubriiki 1517, kuid tingimusel, et eelotsusetaotluse esitanud kohus kontrollib selle toote füüsikalisi omadusi, võttes eelkõige arvesse põhikohtuasja poolte väiteid selle toote kohta (vt analoogia alusel 19. oktoobri 2017. aasta kohtuotsus Lutz, C-556/16, EU:C:2017:777, punkt 53). Täpsemalt peab see kohus selleks, et teha kindlaks, kas see toode kuulub rubriiki 1511 või rubriiki 1517, tema käsutuses olevate andmete ja tolli tehtud analüüside tulemuste põhjal uurima, kas seda toodet on töödeldud muul viisil kui rafineerimine.
- 49 Seega tuleb esimesele kuni kolmandale ja viiendale küsimusele vastata, et KNi tuleb tõlgendada nii, et palmiõlist toiduvalmistis, mis ei kuulu selle nomenklatuuri rubriiki 1516 ja mida on töödeldud muul viisil kui rafineerimine, kuulub rubriiki 1517, ning sealjuures ei oma tähtsust see, kas seda valmistist on sellise töötlemise tõttu keemiliselt modifitseeritud.

Neljas küsimus

- 50 Neljanda küsimusega palub eelotsusetaotluse esitanud kohus Euroopa Kohtul sisuliselt täpsustada, kas juhul, kui puuduvad õiguslikud meetodid ja kriteeriumid sellise toote konsistenti analüüsimiseks, nagu on kõne all käesolevas asjas, et tõendada selle töötlemist tekstureerimise teel, on tolliasutustel lubatud välja töötada ja kohaldada oma analüüsimenetlusi.

- 51 Tuleb tõdeda, et ei KNis ega selle selgitavates märkustes ei ole ära toodud konkreetset meetodit, mille kohaselt tuleks vajaduse korral analüüsida sellise toote konsistentsi nagu kõnealune toode.
- 52 Samas, isegi juhul, kui üks meetod on KNi selgitavates märkustes konkreetselt ette nähtud, ei või seda pidada ainsaks meetodiks, mida saab kasutada selleks, et analüüsida asjaomaste toodete põhiomadusi, näiteks nende konsistentsi (vt selle kohta 12. juuni 2014. aasta kohtuotsus Lukoyl Neftohim Burgas, C-330/13, EU:C:2014:1757, punkt 51 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 53 Sellest tuleneb, et kui liikmesriigi toll või ettevõtja leiab, et KNi selgitavates märkustes ette nähtud meetod ei anna KNiga kooskõlas olevat tulemust, võib ta esitada kaebuse pädevale asutusele. Sellisel juhul tuleb asja lahendaval kohtul otsustada, milline meetod on kõige sobivam, et määrata kindlaks asjaomaste toodete klassifitseerimisel olulised omadused (vt selle kohta 12. juuni 2014. aasta kohtuotsus Lukoyl Neftohim Burgas, C-330/13, EU:C:2014:1757, punktid 54 ja 55). Seda enam tuleb asuda seisukohale, et kui kohaldatavates õigusnormides ei ole ette nähtud mingit meetodit, on toll vaba kohaldama oma valitud meetodit, tingimusel et see meetod aitab saavutada KNiga kooskõlas olevaid tulemusi, mida peab vaidlustamise korral kontrollima liikmesriigi kohus.
- 54 Eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb KNi tõlgendada nii, et kui selles nomenklatuuris puuduvad meetodid ja kriteeriumid selle kindlakstegemiseks, kas palmiõlist toiduvalmistist, mis ei kuulu selle nomenklatuuri rubriiki 1516, on töödeldud muul viisil kui rafineerimine, võivad tolliasutused selleks sobiva meetodi valida tingimusel, et see meetod aitab saavutada nimetatud nomenklatuuriga kooskõlas olevaid tulemusi, mida peab kontrollima liikmesriigi kohus.

Kohtukulud

- 55 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse liikmesriigi kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (kümnes koda) otsustab:

- 1. Nõukogu 23. juuli 1987. aasta määruse (EMÜ) nr 2658/87 tolli- ja statistikanomenklatuuri ning ühise tollitariifistiku kohta I lisas – redaktsioonides, mis tulenevad komisjoni 11. oktoobri 2018. aasta rakendusmäärusest (EL) 2018/1602 ja komisjoni 9. oktoobri 2019. aasta rakendusmäärusest (EL) 2019/1776 – sisalduvat kombineeritud nomenklatuuri**

tuleb tõlgendada nii, et

palmiõlist toiduvalmistist, mis ei kuulu selle nomenklatuuri rubriiki 1516 ja mida on töödeldud muul viisil kui rafineerimine, kuulub rubriiki 1517, ning sealjuures ei oma tähtsust see, kas seda valmistist on sellise töötlemise tõttu keemiliselt modifitseeritud.

- 2. Määruse nr 2658/87 I lisas – redaktsioonides, mis tulenevad rakendusmäärusest 2018/1602 ja rakendusmäärusest 2019/1776 – sisalduvat kombineeritud nomenklatuuri**

tuleb tõlgendada nii, et

kui selles nomenklatuuris puuduvad meetodid ja kriteeriumid selle kindlakstegemiseks, kas sellist valmistist on töödeldud muul viisil kui rafineerimine, võivad tolliasutused selleks sobiva meetodi valida tingimusel, et see meetod aitab saavutada nimetatud nomenklatuuriga kooskõlas olevaid tulemusi, mida peab kontrollima liikmesriigi kohus.

Allkirjad